Målselv kommune

Sjumilssteget
- for barn og unges beste

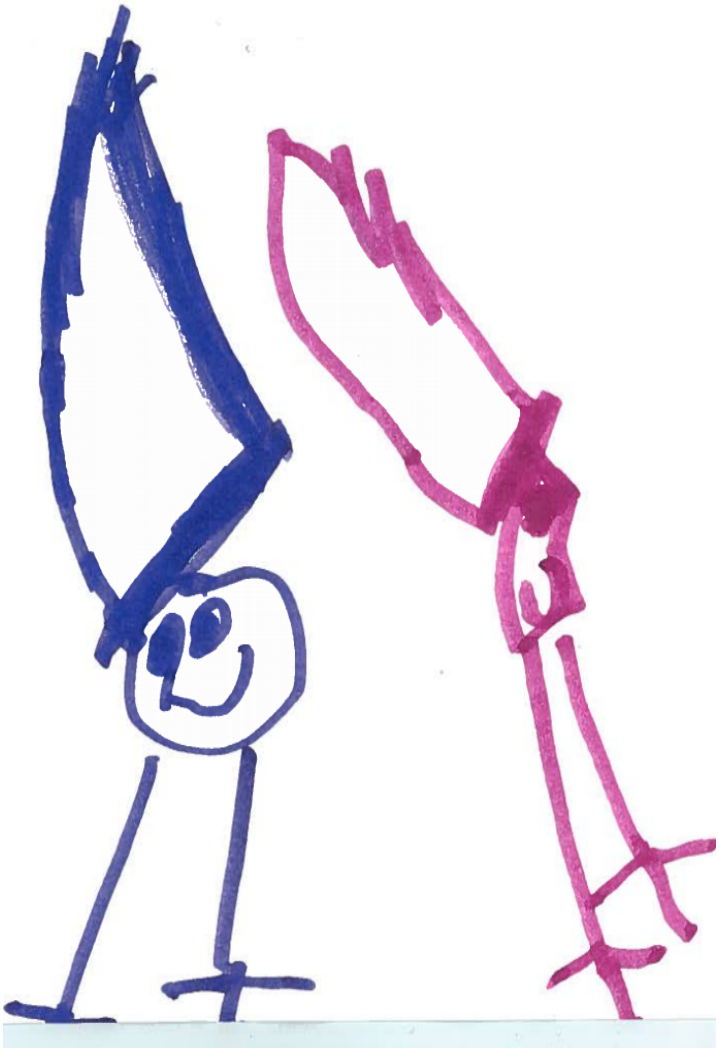

Tegnet av Amanda 4 år

MÅLSELV KOMMUNEANALYSEN 2012

Målselv kommune

Sjumilssteget
- for barn og unges beste

Målselv kommuneanalyse er utarbeidet av arbeidsgruppen til Sjumilssteget. Medlemmene av gruppen var:

Siv-Hege Severi	koordinator Sjumilssteget, leder psykiatritjenesten/Helsesjef
Erik Myre	skolefaglig rådgiver, adm.ansvarlig BUR
Øivind Pedersen	Tjenesten for funksjonshemmede
Tone Strømholdt	Leder Barneverntjenesten
Britt Engseth Stangnes	Leder Helsestasjon
May-Britt Voll	Ruskonsulent
Elin Rognmo	Leder NAV
Trine Markhus	Flyktningtjenesten
May-Britt Fredheim	Miljø, Areal og Næring
Hilde Eriksen	Barnehage
Renate Moldenæs	Leder PPT
Inger Torunn Holmgren	kommunalsjef opplæring og kultur
Rita Johnsen	Rådmann

Målselv kommuneanalyse har blitt sendt til høring og presentert for BUR (Barne- og ungdomsrådet)13.9.2012. Politisk behandlet av helse- og omsorgsutvalget 7.11.2012 (godkjent) og kommunestyret 15.11.2012 (godkjent).

Målselv kommune

Sjumilssteget
- for barn og unges beste

Innhold

Målselv kommuneanalyse er utarbeidet av arbeidsgruppen til Sjumilssteget. Medlemmene av gruppen var: ... 2

Steg 1: Medbestemmelse (art.12) ... 5

Målselv kommune: ... 5

Sammendrag medbestemmelse: ... 6

Steg 2: God omsorg (art. 18, 26 og 27) ... 7

Målselv kommune ... 7

Sammendrag God omsorg: ... 9

Steg 3: Særskilt vern og støtte (art.20) jf. art 25 ... 10

Målselv kommune: ... 10

Sammendrag Særskilt vern og støtte: ... 11

Steg 4: Vern mot overgrep (art.19) jf art. 34 og 36 ... 12

Målselv kommune: ... 12

Sammendrag Vern mot overgrep: ... 13

Steg 5: Fullverdig liv (art 23) jf. Art 2: ... 14

Målselv kommune: ... 14

Sammendrag Fullverdig liv: ... 14

Steg 6: God helse (art.24) ... 15

Målselv kommune: ... 15

Sammendrag God helse: ... 16

Steg 7: God utdanning (28, 29, 30 og 31) ... 17

Målselv kommune: ... 17

Sammendrag God utdanning: ... 18

Kort redegjørelse for positive og evt. negative endringer siden forrige kommuneanalyse 2009: ... 19

Kort redegjørelse for endringer og resultater av tiltak som er delfinanisert gjennom prosjektskjønnsmidler fra Fylkesmann: ... 20

"Se meg og min familie" ... 20

UngRisk ... 21

UngKraft ... 21

Tidlig innsats i barnehage og skole mot frafall i videregåendeskole ... 22

Områder som det er særlig behov for å endre eller forbedre i Målselv kommune:..... 23

Steg 1: Medbestemmelse (art.12)

"Alle barn har en generell rett til å bli hørt og deres synspunkter skal tas med i vurderingen ut fra barnets alder og modenhet. Dette gjelder også i enkeltsaker der for eksempel kommunen behandler en sak som direkte angår barnet."

Målselv kommune:

På slutten av år 2011 ble det fattet politisk vedtak i Målselv kommune om å opprette Barne- og ungdomsråd, BUR. Medlemmene i BUR er elevrådsrepresentanter fra barneskolene, ungdomsskolene og videregående skole i kommunene. Alle elevrådene er representert i BUR, Tanken er gjennomgående representasjon at dette skal vitalisere og gjøre arbeidet i elevrådene viktig. Hver skole stiller med 2 representanter. BUR består av 16 medlemmer, i tillegg er ordfører og koordinator for BUR tilstede. Disse har ingen beslutnings myndighet, de har kun en rådgivende funksjon. Ordfører bør/kan i tillegg videreformidler innspill fra BUR inn i formannskapet og kommunestyret.

Det er medlemmene av BUR som foreslår saker, i tillegg har administrasjon i kommunen mulighet til å fremme forslag om saker til BUR. Skolene ved rektor og elevrådskontakten er de som får ansvaret for demokratiopplæring ved å opprette elevråd. Koordinator for BUR vil få et særlig ansvar for å sikre opplæring av medlemmene i BUR.

Videre er det ønskelig å etablere barn- og ungdommens kommunestyre. Dette har ikke vært politisk behandlet ennå.

Alle skoler i kommunen har etablert elevråd. I forbindelse med arbeid med det psykososiale miljøet blant elevene er det utarbeidet forslag til gjennomgående møteplaner hvor elevrådene skal drøfte tema jevnlig på sine møter og at dette skal videre legges fram i de andre råds organene. Her er det også satt krav til når elevrådene skal være etablerte om høsten. Skolene gjennomfører elevsamtaler.

I hht Rammeplanen til barnehagene skal barn ha reell medvirkning og medbestemmelse. Barnehagene i Målselv har utarbeidet system som sikrer dette. Synliggjøres i de enkeltes årsplaner. Eks gjennomføres barnesamtaler og planleggingsmøter der barna er deltakere.

Egen barne- og ungdomsrepresentant skal høres i alle plansaker etter plan- og bygningsloven, BUR vil bli en høringspart her. Rådet for likestilling av funksjonshemmede er også en viktig hørings- og samarbeidspart i større plansaker.

Målselv kommune kan sikre at barns rett til medbestemmelse blir reell ved å snakke med barnet/barna og lytte til det de formidler i alle saker som omhandler barnet, barna og deres familier. Dette vil også være gjeldene når mor eller far har individuell oppfølging fra kommunale tjenester.

Med utgangspunkt i bvl § 6-3 om at barn fra 7 år (og også yngre barn som kan danne seg synspunkter om situasjonen sin) skal gis mulighet til å uttale seg før det treffes beslutninger som berører dem, har barneverntjenesten som målsetning at vi alltid skal treffe og snakke med barna i barnevernsakene.

Alt etter barnas alder prøver vi å snakke med dem for å danne oss et bilde av hvordan de opplever situasjonen og hva de ønsker. Dette gjør vi både i undersøkelsessaker, ved valg av og oppfølging av tiltak og ved vurdering av avslutning/henleggelse. Barneverntjenesten opplever imidlertid at det kan være vanskelig å få foreldre med på at vi vil snakke med barna, så vi må bruke tid på å forklare regelverket og rammene for arbeidet vårt og motivere dem for å få snakka med barna. I hver enkelt sak må vi også veie barns og foreldres interesser opp mot hverandre og vurdere konsekvensene for barna av å snakke med oss når foreldra motsetter seg at vi gjør det. I barnevernsaker vil det også være situasjoner der barns ønsker og behov kommer i konflikt med foreldrenes, slik at deres medbestemmelse og innflytelse blir begrensa av dette.

Sammendrag medbestemmelse:

Målselv kommune har etablert BUR. Vil vurdere å etablere barn- og ungdommens kommunestyre. Egen barne- og ungdomsrepresentant skal høres i alle plansaker etter plan- og bygningsloven. Elevråd ved hver skole. Barnehagene gjennomfører barnesamtaler og planleggingsmøter hvor barna er deltakere. Barneverntjenesten har som mål om alltid å treffe og snakke med barna i familien de har kontakt med. Der mor eller far har individuell oppføling fra kommunale tjenester skal det være fokus på barna i familien gjennom samtaler, informasjon og tiltak.

Steg 2: God omsorg (art. 18, 26 og 27)

"Barnets foreldre har rett og plikt til å sørge for barnas oppdragelse og utvikling. Offentlige myndigheter skal bistå foreldrene for å sikre at barna får god omsorg."

Målselv kommune

Målselv kommune har gjennom etablering av Sjumilssteget tatt et nytt viktig skritt i retning av å samordne og se helhetlig på tilbudene vi gir. Sjumilssteget har prøvd ut modellen tverrfaglig møte i en barnehage og en ungdomsskole i kommunen. Tverrfaglig møte vil fra høsten 2012 bli etablert i alle kommunale barnhager, med gradvis opptrapping til å inkludere alle skolene. Private barnehager og skoler vil også få tilbud om å etablere tverrfaglig møte. Barnehagene er prioritert, både mtp å komme tidlig inn og fordi ingen andre offentlige instanser, som f eks helsesøster, er inne i barnehagene. Det tverrfaglige møtet er et redskap for skoler og barnehager i forhold til å ta opp de første bekymringer i forhold til barn og unge, hvor flere faginstanser deltar og kan si noe om hvordan de kan bistå i forhold til den enkelte familie.

Målselv kommune har hatt politiråd i flere år. Politirådet er organisert med et arbeidsutvalg som er tverrfaglig og tverrenhetlig sammensatt fra kommunen, asylmottaket, videregående skole og politiet er faste medlemmer av arbeidsutvalget. Politirådet har et særlig fokus på rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid i kommunen. Her avdekkes det også om det er særlige problemer blant barn og ungdom under utvikling som en bør iverksette felles tiltak overfor. Politirådet har bidratt til at mange instanser som arbeider med barn og unge fikk et felles forum for å drøfte og bli enige om og lage oversikt over de ulike tiltaka som finnes i kommunen.

Alle barneskolene har innført programmet Zippys venner på småtrinnet. Programmet har som mål: identifisere og snakke om følelser, mestre dagliglivets problemer og støtte andre som har det vanskelig.

Arbeid med spesialundervisning er ytterligere systematisert, bl.a. ved innføring av "Ressursteam" og faste møter på skolene. Det er videre satt fokus på skolevegring og systematisk arbeid med fravær er tatt inn i nytt felles ordensreglement. Det er innført felles handlingsplan mot mobbing for hele kommunen.

Barnehagene er den arenaen som ser foreldrene daglig i hente/bringe situasjon og har stort fokus på foreldresamtalen. Ressursteam er etabler i barnhagene og tverrfaglig møte blir etabler i løpet av høsten 2012. Kvalitetsplanen "Tidlig innsats" blir igangsatt høsten 2012. Barnehagene har rutiner for å melde til andre etater ved behov.

Alle som har fått barn inviteres til barselgruppe/treff på helsestasjonen sammen med helsesøster og jordmor. Gravide får invitasjon til å være med på fødselsforberedende kurs som jordmor arrangerer

på helsestasjonen. På alle konsultasjoner på helsestasjonen er det et stort fokus på samspill mellom foreldre og barn. Helsesøster bidrar med råd, veiledning, info og støtte til familier med barn.

Helsesøster har faste dager ved kommunens skoler inkludert videregående skole for oppfølging av elever. Metoden som brukes er "åpen dør" hvor foreldre, elever og lærere kan ta kontakt.

Når foreldre/foresatte har behov for oppfølging fra psykisk helsetjenester kartlegges det om de har barn og hvem som skal ta seg av barnet hvis de ikke er/blir i stand til det. Dette gjøres ved første kontakt. Videre kartlegges det om mor/far har snakket med sine barn om at de har en psykisk lidelse. Hvis foreldre synes det er vanskelig får de veiledning og tilbud om hjelp til å gjennomføre barnesamtalen.

Programmet «Kjærlighet og Grenser» er gjennom prosjektet UngRisk prøvd ut, og er under vurdering i forhold til å innføre på ungdomstrinnet på skolene i Målselv. Programmet 8 steg og omfatter samlinger for ungdom, ungdom og foreldre sammen og samlinger for foreldre. Dette er et helsefremmende og forebyggende program som kjøres i skolen.

Behandling av søknader om sosiale tjenester i NAV er innrettet slik at stønadssummen til livsopphold gis i forhold til antall barn og barnets alder. Søkes det om konkrete ting til barnet, gjøres en individuell vurdering i forhold til om det omsøkte ligger innenfor lovens formål, eller om behovet kan ivaretas av andre instanser som f.eks barneverntjenesten. Dersom en barnefamilie får avstengt strøm på grunn av manglende prioritering i forhold til å betale strømregning, tas dette opp med søkeren, og det vurderes å sende bekymringsmelding til barneverntjenesten. Dette gjøres også i tilfeller hvor en eller begge foreldre er rusmisbrukere og ikke anses for å være i stand til å ivareta barnets behov i tilstrekkelig grad. Ruskonsulent gir foreldre redskaper til å snakke om rus med sine barn i form av f.eks brosjyrer fra organisasjonen «Voksne for barn». Når det søkes om trygdeytelser hvor det må søkes på særskilt skjema for f.eks forsørgingstillegg, gis det informasjon om dette.Voksne som er deltagere av Kvalifiseringsprogrammet i NAV, som er statens fattigdomssatsing, kan søke om stønad til tiltak som øker sosial deltagelse sammen med sine barn.

Barneverntjenesten har ikke etablert noen primærforebyggende veiledningstiltak overfor foreldre, rådgivningen basere seg på å informere om kommunale tiltak som finnes (f eks helsestasjonen, psykiatritjenesten, familievernkontor og BUP osv,) når noen henvender seg til barneverntjenesten. Foreldreveiledningstiltak er rettet mot enkeltfamilier og skreddersydd etter behovet fra sak til sak, det blir benyttet egne saksbehandlere og private og offentlige oppdragstakere. Barneverntjenesten har prioritert å styrke vår egen kompetanse når det gjelder foreldreveiledning gjennom å gi videreutdanningstilbud om dette til to av saksbehandlerne de nærmeste 2 åra. Barneverntjenesten har ikke noen oversikt over det generelle behovet for veiledning og foreldrestyrkende tiltak, fordi vi har måttet prioritere arbeid med barnevernsakene.

Barneverntjenesten har i løpet av våren 2012 hatt et samarbeid med barnehagene mtp å gi informasjon om barneverntjenesten, bl a tegn på og konsekvenser av omsorgssvikt og prosedyrer for melding. Etter forespørsel fra barnehagekonsulent og styrere har derfor samtlige ansatte i

barnehagene fått et 3-timers kurs om dette. Barneverntjenesten samarbeider for øvrig med barnehager og skoler på individnivå, gjennom f eks ansvarsgruppemøter og lignende.
Alle som jobber med barn og unge i kommunen har også vært invitert til felles kurs i regi av Redd Barna om familievold og overgrep i løpet av det siste året.

Barneverntjenesten benytter Inn På Tunet foretak i egen kommune og nabokommunene som tiltak til barna vi jobber med, og har derfor et samarbeid med dem både på generelt nivå og mtp å skreddersy opplegg for det enkelte barn. Vi har også samarbeid med frivillige organisasjoner, som f.eks. idrettslag, men foreløpig kun i enkeltsaker.

Barneverntjenesten yter ulike hjelpetiltak til barn som f eks pga fattigdomsproblematikk ikke har mulighet til å delta på fritidsaktiviteter, dra på ferie osv, for på den måten å utjevne forskjeller og bidra til økt deltakelse på ulike arenaer i samfunnet. Det kan både være økonomisk hjelp (kontingenter, treningsavgifter, kulturskoleavgift osv) og støttekontakt for faktisk å få komme seg ut på fritidsaktiviteter.
Selv om barneverntjenesten skaffer oversikt over familiens økonomi, tar vi utgangspunkt i hva barna reelt sett trenger, når foreldrene f eks ligger over sosialhjelpsnorm, men barna likevel rammes av foreldres manglende evne til å disponere penger eller prioritere barnas behov.

Sammendrag God omsorg:

Det tverrfaglige møte etablert i kommunale barnehager i løpet av høsten 2012, med gradvis opptrapping til alle barnehager og skoler i kommunene. Politirådet har et særlig fokus på rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid i kommunen. Zippys venner på småtrinnet i skolene, programmet har som mål: identifisere og snakke om følelser, mestre dagliglivets problemer og støtte andre som har det vanskelig. ”Ressursteam” på skolene. Fokus på skolevegring og systematisk arbeid med fravær er tatt inn i nytt felles ordensreglement. Det er innført felles handlingsplan mot mobbing for hele kommunen. Kvalitetsplanen ”Tidlig innsats” blir igangsatt høsten 2012 i barnehagene. Helsestasjon har tilbud om barselgruppe/treff og fødselsforberedende kurs. Helsesøster bidrar med råd, veiledning, info og støtte til familier med barn. Helsesøster har faste dager ved kommunens skoler inkludert videregående skole for oppfølging av elever. Helsestasjon for ungdom på ettermiddagstid. Fokus på barnet når mor/far har behov for oppfølging fra kommunale tjenester. Behandling av søknader om sosiale tjenester i NAV er innrettet slik at stønadssummen til livsopphold gis i forhold til antall barn og barnets alder. Foreldreveiledning ved Barneverntjenesten.

Steg 3: Særskilt vern og støtte (art.20) jf. art 25

"Alle barn som ikke kan bo i sitt familiemiljø har rett til særlig beskyttelse og et alternativt omsorgstilbud."

Målselv kommune:

Barneverntjenesten prøver å rekruttere tilsynsførere som i utgangspunktet både har utdanning for og erfaring med å arbeide med barn. I tillegg blir de tilbudt tilsynsførerkurs (bufetat har arrangert dette årlig de siste åra), og evt dekning av tapt arbeidsfortjenesten for å gjennomføre kurs. De får ei "grunnopplæring" hos oss, tilbud om veiledning og tilbakemelding på rapporter de skriver osv.
Når det gjelder barn som er plassert i kommunen av andre kommuner, er det først og fremst gjennom tilsynsførerordninga at disse følges opp. En av saksbehandlerne har ansvar for å lese gjennom tilsynsrapportene og formidle evt merknader både til tilsynsfører og omsorgskommune.

Når barnet ikke bor sammen med sine foreldre vil utgangspunktet for samvær i slike saker være fylkesnemndas vedtak, men barneverntjenesten er åpen for å praktisere et "mersamvær" så sant det vurderes å være til barnets beste. Det kan både gjelde hyppighet og omfang av samvær med foreldre eller samvær for andre familiemedlemmer/venner som ikke omfattes av samværsvedtaket. Målet for og varigheta av plasseringa vil være sentral i denne vurderinga.
Barneverntjenesten legger også praktisk til rette for samvær gjennom å motivere foreldre til å møte opp på samværet, hjelpe dem med å bestille reiser og dekke utgifter til opphold og aktiviteter under samværet, slik at det skal være så positivt som mulig for barna. Men i en del saker klarer ikke foreldre å møte opp/gjennomføre samvær på tross av tilrettelegging.

Før ungdommen fyller 18 år, ca 6 mnd før, innkaller barneverntjenesten tilsamarbeidsmøte med aktuelle instanser (f eks nav, psykiatritjenesten, foreldre, skole/arbeidssted) mtp å kartlegge behov og fordele ansvar mellom de ulike instansene. Barneverntjenesten og NAV har påbegynt et arbeid om felles rutinebeskrivelse for dette samarbeidet, men det er ikke sluttført.
Barneverntjenesten tilbyr alltid hjelp etter fylte 18 år og prøver å motivere ungdommene til å ta i mot det. Dette gjelder selv sagt de som har hatt omsorgstiltak, men også de som har hatt omfattende og/eller langvarige hjelpetiltak. Vi forutsetter at barneverntjenesten skal ha kontakt/oppfølging med ungdommen, men er for øvrig åpne for mange ulike former for hjelp.

Målselv kommune har gode rutiner knytta til arbeid med elever som bor på institusjon. Fortrinnsrett til barnehageplasser. Tverrfaglig samarbeid hvor ansvarsgrupper brukes som metode, de som gir oppfølging til barnet deltar i ansvarsgruppen. Helsesøster og psykiatritjenesten bidrar med oppfølging, samtaler, støtte der det er naturlig.

Sammendrag Særskilt vern og støtte:

Fokus på kvalifiserte tilsynsførere for tilsyn av barn som er plassert utenfor hjemmet. Barneverntjenesten tilrettelegger for at samvær skal kunne gjennomføres til det beste for barnet. Tilrettelegger for at overgangen til 18 år og myndig skal foregå på en best mulig måte for ungdommen. Fortrinnsrett til barnehageplasser for de som fyller vilkårene for dette. Ansvarsgrupper benyttes som metode i tverrfaglig samarbeid for barns beste.

Steg 4: Vern mot overgrep (art.19) jf art. 34 og 36

"Alle barn som bor hjemme, skal ha rett til samfunnets beskyttelse mot vold og overgrep. Dette innebærer ordninger som sikrer nødvendig støtte til barnet og omsorgshaver, samt ordninger som sikrer forebygging, behandling og evt behandling av saker i retten."

Målselv kommune:

Kommunen har ikke utarbeidet egen handlingsplan mot vold i nære relasjoner, men ønskelig å starte opp med dette arbeidet. Det er fortsatt behov for å øke kompetansen innenfor dette feltet i kommunen.

Det er etablert ei tverrfaglig ressursgruppe i saker som omhandler familievold og overgrep, og som administreres av rådgiver v/PPT. Gruppa består av representant for PPT, helsestasjon, barneverntjenesten og politi. Gruppa kan komme sammen på kort varsel for å drøfte enkeltsaker, men møtes uansett min 2 ganger per år til generell faglig oppdatering/drøfting. Vi har deltatt på felles kurs innafor fagområdet for å ha en felles faglig plattform og utveksler også informasjon fra kurs vi har deltatt på hver for oss.
Gruppa har besøkt alle barnehager og skoler med informasjon flere ganger, men dette bør selvsagt gjentas med jevne mellomrom. Vi har sendt ut oppdatert brosjyre/veileder til alle kommunale instanser som jobber med barn, sist for ca et år siden. Erfaringen tilsier at denne informasjon må gjentas med jevne mellomrom, slik at en sikre at alle er informert om tverrfaglig ressursgruppe.

Kommunen inngikk i fjor (2011) et samarbeid med Redd Barna som tilbyr undervisningsopplegg om dette temaet i alle 6.klassene i skolen for å gi barna mer informasjon/ kunnskap, også om hvor de kan henvende seg. Barneverntjenesten hadde planlagt å besøke 4. el 5.trinn i skolene i løpet av våren 2012, med informasjon om barneverntjenesten med utgangspunkt i materiell utarbeidd av Bufdir og Utdanningsdirektoratet, men har ikke klart å gjennomføre dette pga stor pågang av nye saker og påfølgende redusert kapasitet. Planen er at vi årlig skal besøke det samme klassetrinnet med denne informasjonen, slik at alle får det i løpet av skoletida si.

Barneverntjenesten og ressursgruppa har samarbeid med Barnehuset og benytta konsultasjonsteamet der til drøfting i enkeltsaker. Vi har opplevd at barneverntjenestens rolle i dommeravhør er uklar og har blitt nekta deltakelse og dermed tilgang til viktig informasjon. Vi har opplevd at det har vært vanskelig å få til klare og tydelige nok avtaler mellom de ulike instansene ved gjennomføring av dommeravhør ved Barnehuset (f eks lokalt politi, Barnehuset, skole/barnehage og barneverntjenesten), slik at barn og foreldre ikke er blitt godt nok ivaretatt. For øvrig har etableringa av Barnehuset vært svært positiv mtp å heve kompetansen og det faglige nivået på arbeidet med slike saker. Psykiatritjenesten for barn og ungdom har også benyttet barnehuset i enkelt saker.

Sammendrag Vern mot overgrep:

Kommunen har ikke utarbeidet egen handlingsplan mot vold i nære relasjoner, men ønskelig å starte opp med dette arbeidet. Tverrfaglig ressursgruppe i saker som omhandler familievold og overgrep. Samarbeid med Redd Barna som tilbyr undervisningsopplegg om dette temaet i alle 6.klassene i skolen for å gi barna mer informasjon/ kunnskap. Ønskelig at barneverntjenesten skal besøke hver 4/5 klasse ved skolene for informasjon om barneverntjenesten. Barnehuset benyttes i enkelt saker der det er nødvendig.

Steg 5: Fullverdig liv (art 23) jf. Art 2:

"Alle barn som har nedsatt funksjonsevne, har rett til særlig omsorg og et fullverdig og anstendig liv. Tilbud skal innrettes slik at barna får adgang til tiltak som må til for å fremme sosial integrering og personlig utvikling."

Målselv kommune:

Målselv kommune har følgende råd og koordinerende enheter for barn og unge med langvarige og koordinerende tjenester: Råd forfunksjonshemmede som skal ivareta inntresser/saker for brukerne, rehabiliteringsteam, psykiatritjeneste, barneverntjenesten, helsesøster, fysioterapitjenesten og tjenesten for funksjonshemmede. Metode som brukes for koordinering er ansvarsgrupper rundt det enkelte barnet. Individuell plan brukes også. Ved behov samarbeides det med spesialisthelsetjenesten som f.eks barnehabilitering, døvesenter, BUP etc. Tverrfaglig og tverrenhetlig samarbeid vektlegges. Barn og unge med slike behov fanges tidlig opp gjennom kontroll ved helsestasjon eller lege slik at bistand blir gitt etter behov. I forbindelse med funksjonshemmede og /eller kronisk syke barn, kan NAV være med i ansvarsgruppe, og derav med i den individuelle planen til barnet for å orientere om de økonomiske rettighetene etter folketrygdloven.

Det er ikke gjort en brukerundersøkelse spesifikt på dette!

I henhold til kommuneplanens arealdel som er under utarbeidelse (forventet vedtatt september 2012) skal det i alle nye planer søkes medvirkning fra lokale brukergrupper og rådet for funksjonshemmede. Alle nye planer skal vurderes hvorvidt det skal legges til rette for større grad av universell utforming enn kravet i plan- og bygningsloven og teknisk forskrift krever. Kommunen har enda et stykke igjen for at alle offentlige bygg er tilrettelagt slik at det letter tilgangen for barn med funksjonsnedsettelser. Nye bygg blir tilrettelagt for dette.

Sosial integrering av barn med funksjonsnedsettelser forhindres med tilrettelegging slik at diskriminering ikke skjer. Det gis f. eks støttekontakt, klubbtilbud, ledsagerbevis slik at barn og unge kommer seg ut på f. eks arrangement. Som tjenesten tilbyr sammen med andre organisasjoner.

Sammendrag Fullverdig liv:

Råd forfunksjonshemmede. Etablerer ansvarsgrupper. Individuell plan. Tverrfaglig og tverrenhetlig samarbeid vektlegges i kommunen, men også mot spesialisthelsetjenesten. Støttekontakt tilbys for å forhindre sosial diskriminering. Alle nye planer skal vurderes hvorvidt det skal legges til rette for større grad av universell utforming enn kravet i plan- og bygningsloven og teknisk forskrift krever. Kommunen har enda et stykke igjen for at alle offentlige bygg er tilrettelagt slik at det letter tilgangen for barn med funksjonsnedsettelser. Nye bygg blir tilrettelagt for dette.

Steg 6: God helse (art.24)

"Alle barn har rett til den høyest oppnåelige helsestandard og behandlingstilbud og rehabillitering. Det skal treffes særlige tiltak for å sikre dette ved å sikre nødvendig helsehjelp og helseomsorg og ved ulike forebyggende tiltak med vekt på primærhelsetjenesten."

Målselv kommune:

"Leik og lyst"- I arealplanarbeidet er det foretatt en kartlegging på viktige lekeområder ved Fagerlidal og Karlstad skolekrets. Kartleggingsarbeidet vil i neste 4- årsperiode bli videreført til resterende skolekretser samt barnehagers bruk av areal på dagtid. Prosjektet skal sikre at viktige lekeareal ikke blir nedbygd uten fullverdig erstatning. Alle reguleringsplaner til boligformål skal opparbeide lekeplass etter bestemte kriterier. Arealplanen legger opp til en omfattende satsing på gang- og sykkelveger i tilknytning til boområder og skoler. Det vil skape trygg skoleveg og til fritidsaktiviteter som ofte er lokalisert rundt skolen på ettermiddagstid.

Friluftskartlegging av viktige turområder er fullført. Områdene er verdivurdert og delt inn etter brukstype. Kartet må ses i sammenheng med "Leik og lyst"-kartleggingen.

Mangler ungdomsklubb i kommunen. Det har tidligere vært flere ungdomsklubber, men disse er blitt nedlagt av ulike grunner.

I plan for skolehelsetjenesten har helsesøster program som gjennomføres i skolen på de ulike trinn. Helsesamtale i 2.klasse. pubertetsundervisning i 5. og 6. klasse, kostholdt/tobakk/alkohol i 7.klasse, helsesamtaler 8.klasse, ungdom og sex i 9.klasse, seksuelt overførbare sykdommer 10.klasse. I tillegg utfører helsesøster vaksinasjoner på ulike klassetrinn og på spedbarnskontroller i henhold til det norske barnevaksinasjonsprogrammet. På videregående skole gjennomfører helsesøster undervisning om seksuelt overførbare sykdommer i alle førsteklasser. I tillegg gjennomfører helsesøster en kartlegging i form av et helseskjema i første klasse på videregående skole i forhold til elevens helse/helseutfordringer. Helsesøster har undervisning før russetiden setter i gang i tredje klasse i forhold til rus/alkohol/grenser.

Barneverntjenesten har gitt tilbud på individnivå til barn som lever med foreldre som er rusmisbrukere, men ikke noe felles tilbud til dem som gruppe.

Psykisk helsetjenester gir tilbud om støttesamtaler og veiledning til barn, ungdom og foresatte. Dette er et lavterskeltilbud, hvor enn ikke trenger henvisning, men kan ta direkte kontakt. Samarbeider tett med andre instanser i kommunen for å styrke barns psykiske helse.

Rehabiliteringsteam tilrettelegger og veileder foreldre/foresatte der hvor barnet har behov for tverrfaglig/enhetlig oppføling.

Barn og unges interesser skal ivaretas ved tildeling av skjenkebevillinger. Eksempel på dette er at NAV v/ ruskonsulent gir uttalelse i forbindelse med politisk behandling av den enkelte bevillingssak. Dersom det f.eks vurderes gitt skjenkebevilling til skjenkested nær skole, barnehage, fritidsklubb, eller andre steder det er naturlig at barn ferdes, som f.eks på konserter og idrettsarrangementer, er dette saker ruskonsulent vil argumentere faglig mot at det frarådes gitt bevilling. I rusmiddelpolitisk handlingsplan er det listet opp hvilke forebyggende tiltak som finnes i kommunen, og hvilke tiltak som finnes for pårørende. Alkoholpolitisk handlingsplan for inneværende kommunestyreperiode foreligger, mens den helhetlige rusmiddelpolitiske handlingsplanen er under utarbeidelse. Sistnevnte er anbefalt å ha, men er ikke lovpålagt pr. i dag.

Sammendrag God helse:

Gjennomført kartlegging av Fagerlidal og Karlstad skolekrets. Resterende skolekrets ønskes kartlagt. Friluftskartlegging av viktige turområder er fullført. Reguleringsplaner til boligformål skal opparbeide lekeplass etter bestemte kriterier. Arealplanen legger opp til en omfattende satsing på gang- og sykkelveger i tilknytning til boområder og skoler. Skolehelsetjenesten har helsesøster program som gjennomføres i skolen på de ulike trinn. I tillegg gis det individuell oppfølging av barn og deres familier der det er behov for det fra ulike kommunale tjenester. Rehabiliteringsteam. Barn og unges interesser skal ivaretas gjennom rusmiddelpolitisk handlingsplan, alkoholpolitisk handlingsplan og ved tildeling av skjenkebevillinger. Mangler ungdomsklubb.

Steg 7: God utdanning (28, 29, 30 og 31)

Alle barn har rett til obligatorisk og gratis grunnutdanning. Videregående utdanning skal gjøres tilgjengelig og oppnåelig for ethvert barn. Høyere utdanning skal gjøres tilgjengelig og oppnåelig på grunnlag av den enkeltes evner. Barnas utdanning skal ta hensyn til barnets personlighet, respekt for menneskerettighetene, respekt for foreldrene. Utdanningen skal også forberede barnet på et ansvarlig liv i et fritt samfunn.

Målselv kommune:

Skolen har gjennomført prosjekt "Vurdering for læring". Fokus på god vurdering hvor elevene får framovermeldinger (Hva de trenger å gjøre framover) og at de kjenner til hva de blir vurdert på. PPT og skole er sammen om et systemarbeid som heter LP-modellen. Med oppstart høsten 2012. Følger opp Vurdering for læring. Forskningsbasert. Lillegården kompetansesenter er ansvarlig for modellen. LP står for: Læringsmiljø og pedagogisk analyse. Læring og atferd henger sammen med en rekke forhold omkring eleven i skolen. Forhold til medelever, relasjon til lærer, klasseledelse og struktur er betingelser i læringsmiljøet som kan knyttes til elevens faglige og sosiale utvikling. Ved å endre noe i omgivelsene vil elevens læring og utikling kunne påvirkes positivt. Systematisk arbeid med læringsmiljøet har betydning for elevens faglige og sosiale utvikling. Målselv skal sammen med de andre kommunene i regionen, investere 3 år på å få dette grundig implementert. Det er en egen handlingsplan mot mobbing for skolene. Videre er det utarbeidet felles regelverk for skolene i Målselv slik at samme praksis skal utføres likt i skolene.

PPT er deltaker i ressursteam (R-team) på alle skoler/barnehager. PPT er rådgivende instans for rektor/styrer i saker som angår tilpasset opplæring, tidlig innsats og spesialundervisning/spesialpedagogisk hjelp. Både på individ og systemnivå. Barn som ikke har et tilfredsstillende pedagogisk tilbud, vil vurderes i forhold til opplæringslovens § 5.7 eller § 5.1.

PPT får henvist fra barnehager/skoler (ofte først tatt opp i R-team) risikobarn. Alle som meldes til PPT har krav på en sakkyndig vurdering (innenfor 3 mnd), som sier noe om kartleggingen av barnet, behovene og tiltak. Alle typer saker meldes; sosioemosjonelle vansker, språk, fagvansker osv. PPT får også henvisninger fra helsesøster og lege. Dersom PPT ikke har nok kompetanse til å utrede/følge opp, henvises barnet videre til f eks spesialisthelsetjenesten.

I Målselv kommune er Sameskolen i Troms etablert. PPT har R-team på Sameskolen, samt faste avtaler i forhold til LP-modellen. PPTs kunnskap i forhold til denne gruppen, er knyttet til de opplysninger vi får fra barnehage/skole. Sameskolen har også egen barnhage. I Målselv kommune er det videre etablert asylmottak. Asylsøkerbarn mottar undervisning i skolene og blir integrert i vanlige klasser. Kommune har også vedtatt bosetning av flyktninger hvor det inngår barn. Disse to gruppene skiftes ut med jevne mellomrom, men kommune har gode rutiner for å tilpasse undervisning til de enkeltes behov. Kommune har etablert egen flyktningtjeneste som samarbeider godt med de ulike tjenestene i kommunen og asylmottaket. Den enkelte skole og barnehage har til enhver tid oversikt på hvor mange barn de har som har annen religiøs, språklig og etnisk bakgrunn. I barnehagene er det ennå få barn med en annen religiøs, språklig og etnisk bakgrunn. Både skole og barnehage forsøker så lang som mulig å tilpasse hverdagen slik at disse barna skal få utøvd sitt språk og kultur i skole og barnehage hverdagen.

Barn som har behov for spesiell oppfølging i barnehagene og skolene vil få dette tilrettelagt så langt det er mulig gjennom styrking av personalet og tilegne seg relevant kompetanse. Risikobarn fanges opp i barnehager og skolen gjennom observasjon, kartlegging og tiltak. Her er tverrfaglig møte en viktig metode. Det er fokus på foreldresamarbeid. Barnehagene og skolene melder evt videre til andre instanser etter at observasjoner og kartlegging er utført og det er behov for tiltak og oppfølging.

Barnehagene har sosial kompetanse som satsningsområde. Det er utarbeidet egne kriseplan for ulykker og dødsfall, sorg og tap i barnehagene. Ved behov opprettes det kontakt med andre instanser som f.eks psykososialt kriseteam.

Barnehagelov/Rammeplan overordnet system. Rutiner for overganger. Kvalitetsplan ”Tidlig innsats”.

For å forebygge frafall fra videregående skole har kommunen utarbeidet kvalitetsplan ”Tidlig innsats”. Videre brukes metoden tverrfaglig møte i forhold til tidlig intervensjon. Slik at tiltakt kan iverksettes tidlig slik at barnet fra første dag i skolen skal være i stand til å følge undervisningen. Det er fokus på tverrfaglig og tverrenhetlig samarbeid for at barna skal ha et godt grunnlag fra grunnskolen, slik at de er i stand til å fullføre videregående skole.

Sammendrag God utdanning:

Har ”vurdering for læring” i skolene. Oppstart LP-modellen høsten 2012. Det tverrfaglige møte ønskes i gangsatt i løpet av dette skoleåret. Det er en egen handlingsplan mot mobbing for skolene. Videre er det utarbeidet felles regelverk for skolene i Målselv slik at samme praksis skal utføres likt i skolene. Ressursteam ved skolene. Sameskolen m/barnehagen får samme tilbud som de andre kommunale skolene. Den enkelte skole og barnehage har til enhver tid oversikt på hvor mange barn de har som har annen religiøs, språklig og etnisk bakgrunn. Skole og barnehagen tilpasser undervisning slik at det enkelte barn skal kunne bli integrert i skoledagen/barnehagen. Barn som har behov for spesiell oppfølging i barnehagene og skolene vil få dette tilrettelagt så langt det er mulig

gjennom styrking av personalet og tilegne seg relevant kompetanse. Kvalitetsplan ”Tidlig innsats” i verksatt i barnehagene.

Kort redegjørelse for positive og evt. negative endringer siden forrige kommuneanalyse 2009:

- **Medbestemmelse.**
  Positivt: Etablert BUR og har startet prosessen med å få etablert barn- og ungdommens kommunestyre. De som jobber tett opp mot barn i skole, barnehage, helse eller omsorg har fått et ennå større fokus på å se og høre barn i enkelt saker. Både der barnet har behov for tiltak, men også der en av foreldrene/foresatte har et hjelpebehov. Egen barne- og ungdomsrepresentant skal høres i alle plansaker etter plan- og bygningsloven.
  Negativt: BUR har i dag kun medlemmer fra elevrådene. Det må sees på hvordan enn får inn representanter fra lag/foreniger og andre uorganiserte barn/ungdommer.
- **God omsorg.**
  Positivt: Hver natt til 1.mai er det natteravner som patruljerer i utsatte områder. Dette er et tiltak gjennom politirådet. Egen miljøterapeut for barn og unge innenfor psykisk helse. Det tverrfaglige møte etablert i alle barnehager høsten 2012. Programmet Zippy`s venner etablert i skolene. Ressursteam etablert på skolene. Kvalitetsplan ”Tidlig innsats” etablert i barnehagene. Handlingsplan mot mobbing. Foreldreveiledning ved barneverntjenesten.
  Negativt: Det tverrfaglige møte ennå ikke etablert i skolene.
- **Vern og Støtte**.
  Positivt: Barneverntjenesten tilrettelegger for at samvær skal kunne gjennomføres til det beste for barnet. Tilrettelegger for at overgangen til 18 år og myndig skal foregå på en best mulig måte for ungdommen. Fortrinnsrett til barnehageplasser for de som fyller vilkårene for dette.
  Negativt:
- **Vern mot overgrep.**
  Positivt: Tverrfaglig ressursgruppe har besøkt alle skoler og barnehager for informasjon om hva de gjør. Sendt ut oppdatert brosjyrer og veileder til alle instanser som jobber med barn og deres familier i kommunen. Samarbeid med Redd barna om undervisning 6.klasse.
  Negativt: Mangler handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Fortsatt behov for kompetanseheving innenfor dette området. Barneverntjenesten ikke besøkt 4-5.klasse for informasjon om tjenesten.
- **Fullverdig liv.**

Positivt: Rehabiliteringsteam. Rutiner for IP-arbeid. Alle nye planer skal vurderes hvorvidt det skal legges til rette for større grad av universell utforming enn kravet i plan- og bygningsloven og teknisk forskrift krever.
Negativt: Kommunen har enda et stykke igjen for at alle offentlige bygg (eksisterende) er tilrettelagt slik at det letter tilgangen for barn med funksjonsnedsettelser.

- **God helse:**
  Positivt: "Leik og lyst"- I arealplanarbeidet er det foretatt en kartlegging på viktige lekeområder ved Fagerlidal og Karlstad skolekrets. Friluftskartlegging gjennomført. Barn og unges interesser ivaretas ved tildeling av skjenkebevillinger.
  Negativt: Kartleggingsarbeidet "leik og lyst" ikke gjennomført i hele kommunen. Rusmiddelpolitisk handlingsplan ikke ferdigstilt. Ikke gruppetilbud til barn og unge. Mangler ungdomsklubb.
- **God utdanning:**
  Positivt: "Vurdering for læring" i skolene. LP-modellen. Ressursteam i skolene. Etablert flyktningtjeneste. Felles regelverkt for skolene i Målselv.
  Negativt: Øke kompetansen til personal i barnehage og skole slik at de kan tilrettelegg ennå bedre for barn som har annen religiøs, språklig og etnisk bakgrunn

Kort redegjørelse for endringer og resultater av tiltak som er delfinanisert gjennom prosjektskjønnsmidler fra Fylkesmann:

"Se meg og min familie"

Var et prosjekt gjennomført med midler fra fylkesmannen. Ble gjennomført fra 01.08.10-30.06.11. Det var satt av 50% helsesøster stilling til prosjektet. Hovedmålet var både primærforebyggende og sekundærforebyggende arbeid rettet mot barn i barnehage og deres foresatte. Det vil si at vi skulle komme tidligere inn med rett hjelp til rett tid. Ønsket var å avdekke skjevutvikling og komme inn på et tidlig tidspunkt med hjelpetiltak for å unngå at problemene blir for store. I tillegg var ønsket å kunne gi veiledning og hjelp i forhold til vanlige utfordringer med vanlige barn.

Tanken bak prosjektet var at dersom man kom inn med tidlig intervensjon, kunne dette føre til færre henvendelser til barnevernet. Det var også da tenkt på at kun 50 % av sakene som barnevernet får inn, ikke fører til tiltak fra barnevernet. Spørsmålet ble da om tiltak fra helsesøster gjennom veiledning og støttesamtaler kan avhjelpe de utfordringene som barnet og familien har.

Prosjektet var ment som støtte til foreldre og ansatte i barnhagen. Barnevernet og politiet hadde informasjonsmøte med ansatte. Gjennomført førstehjelpskurs for ansatte. Fokus på barns sikkerhet i

barnehagen, både inne og ute. Ansatte hadde stort utbytte av helsesøster i barnhagen for å drøfte små og stor undringer eller tema for barnas beste. Foreldregruppen er ikke vant til å treffe helsesøster i barnhagen og en opphevede i prosjektperioden at de tok lite kontakt.

Elementer som var innebygd i målsettingen var:

- Forebygge/forhindre skjevutvikling i samhandlingen mellom foresatte og barn, og mellom foresatte og ansatte i barnehagen.
- Gi regelmessig veiledning til ansatte og foresatte.
- Få en positiv og fruktbar dialog/motivasjon med foresatte og ansatte i barnehagen om hverdagens normale utfordringer som alle familier opplever.
- Gi foresatte og ansatte i barnehagene en ressursperson som de jevnlig har samarbeid med i barnehagen.
- Møtested i barnehagen – foreldremøter eller møte med helsesøster i barnehagen. Det var ønsket å prøve ut morgenmøter i foreldregruppa kl 08.00-09.00.
- Utarbeide enkle rutiner for når og hvordan barnehagen melder til barnevern og PPT. Barnevernet skal oppleves som en ressurs, ikke en trussel.

UngRisk

Det man kan si helt kort om UngRisk er at det skulle bidra til mer tverrfaglig samarbeid og opprettelse av faglige fora. Dette har skjedd i form av at det er opprettet et ungdomsteam med sikte på tett oppfølging av unge arbeidssøkere i NAV. Det er også forsøkt å etablere et samarbeid med barneverntjenesten på et tidlig tidspunkt før ungdom i institusjon utskrives, og det er gjort en liten kartlegging på i hvilken grad andre kommunale instanser har kontakt med ungdom som er i risiko for rus og kriminalitet. I tillegg er det etablert faste samarbeidsmøter med Oppfølgingstjenesten ift drop-outs fra videregående skole. Prosjektleder har vært igjennom opplæring i det forebyggende programmet «Kjærlighet og grenser» og kjørt opplegget i to skoler, en i Målselv og en i Salangen. Det er videre kjørt kurs i regi av prosjektleder og Borgestadklinikken i vår på Bardufosstun, med tanke på å implementere programmet i flere Midt-Troms kommuner. Det ble ytret ønske om oppfølgingskurs fra flere deltagere, og en holder fortsatt kontakt med tanke på gjennomføring av dette. Videre har prosjektleder vært i tett kontakt med andre prosjekter f.eks Unik i Lenvik og Tidlig innsats mot frafall i vgs. (Tove Fedje). Prosjektleder har også vært med på oppstarten av Det tverrfaglige møtet i Målselv som del av Sjumilstegsatsinga, og har vært med i arbeidsutvalget i politirådet. «Kjærlighet og grenser» tenkes forankret videre i helsestasjonen i Målselv.

UngKraft

Ungkraft startet opp i regi av Montar AS 05.03.2012.Problemstillingen som prosjektet skulle gi svar på var: *Kan praksis i rett bedrift, med tett oppfølging og tilrettelegging fra oss og bedriften, motivere ungdommen til å velge seg et utdanningsløp/yrkesvalg?*Prosjektet startet opp som et prøveprosjekt i

3 måneder, etter endt prosjektperiode og evaluering av prosjektet ble det besluttet å søke midler for videre drift av Ungkraft.

Ungkraft mottok midler gitt fra « Styrking av innsats mot barnefattigdom» på kr 200 000, Ungkraft mottok også midler gitt i fra Arbeids og velferdsdirektoratet i samarbeid med fylkesmannen i Troms på kr 650 000 til utviklingsarbeidet. Kriteriene for dette var bla at prosjektleder måtte være ansatt i NAV.

Målgruppen i prosjektet er unge i sviktsonen. Med sviktsonen menes ungdom i aldersgruppen 16-25 år som enten har valgt bort studieplass eller ungdom som har droppet ut av skolen av ulike årsaker.

NAV samarbeider med Montar AS som tilbyr avklaringsplasser spesielt for denne gruppen, Montar AS tilbyr kartlegging herunder karriereveiledning og økonomikurs, kostholds kurs for deltakerne i prosjektet. Ungkraft har etablert en praksisbank, dette er en bank av bedrifter i kommunen som har sagt seg villig til å være praksisbedrifter for deltakerne i Ungkraft. Dette er bedrifter i ulike bransjer som skal hjelpe deltakerne å få innsikt i hva det enkelte yrket innebærer i forhold til yrkesutøvelse og kompetansebehov. Pr i dag har ca 20 bedrifter avtaler med oss som praksisbedrifter. Ungkraft har hatt 8 deltakere inne i prosjektet til dags dato derav er 5 i praksisbedrifter 1 på skole 2 på tiltak i Montar i påvente av nytt skoleår. Ungkraft er nå et av 15 prosjekt på landsbasis som er med i utviklingstiltak for Utsatt ungdom som Arbeids og velferdsdirektoratet følger opp i samarbeid med Fylkesmannen.

Tidlig innsats i barnehage og skole mot frafall i videregåendeskole

Prosjektsøknaden hadde som mål å lage et kvalitetssystem for hele oppvekstområdet dvs. for barn og unge i alderen 0-18 år. Den omsøkte summen ble betydelig redusert i tildelingen og vi varslet derfor FM i brev at vi måtte redusere ned målet for prosjektet. Målet for prosjektet i 2011 ble derfor å lage en kvalitetsplan for barn i alderen 0-5 år dvs førskolealderen. Prosjektet er tverrfaglig og kvalitetsplanen er tenkt tverrfaglig. Kvalitetsplanen skal nå til politisk behandling og forankring i alle de ni kommunene. I 2012 søker vi skjønnsmidler for å vidreføre arbeidet til også å lage en kvalitetsplan for barn og unge i alderen 6-18 år.

Måloppnåelse: Prosjektet har så langt hatt veldig god måloppnåelse. Arbeidsgruppa har bestått av ansatte fra flere kommuner og på tvers av profesjoner og tjenesteområder. Dette har beriket arbeidet og innholdet i kvalitetsplanen. Det har også vært avgjørende for prosjektet at styringsgruppa har sagt at kvalitetsplanen skal fonakres og vedtas politisk og hos rådmannen. Dette forplikter og sikrer at planen blir tatt i bruk.

Erfraingsmomenter: Det er behov for en kvalitetsplan som retter fokus på viktige innsatsområder i abeidet med barn og unge. Dette uttrykker ansatte på tvers av profesjoner og fagområder. Å ha en felles forpliktende kvalietsplan sikrer at alle har samme fokus og at vi opparbeider oss viktig kompetanse på innsatsområdene.

I forbindelse med implementeringen av kvalitetsplanen må det legges til rette for kompetanseutvikling i form av nettverkarbeid på tvers av kommuner og på tvers av fagområder. Dette for å åpne opp og for å skape felles kulturer og felles forståelse forproblemstillingene vi står ovenfor i forhold til barn og unge i kommunen i Midt Troms..

Kritisk suksessfaktor: Suksessfaktorer har vært ei stabil og meget dyktig arbeidsgruppa som har prioritert å arbeide med innholdet i kvalitetsplanene både på møtene og mellom møtene. Det har vært satt av tid til arbeidet. Forbedringspunkter er å få til et bedre tverrfaglig samarbeid dvs. komme i kontakt med de riktige personene i forhold til arbeidet med barn og unge i alle kommunene. Mange av kommune er små og de ansatte har sammensatte oppgaver som ikke gir rom for å bruke mye tid i ei arbeidsgruppe i et prosjekt som dette. Dette er ei utfordringe for små kommuner. Derfor er regionssamarbeid veldig viktig.

Områder som det er særlig behov for å endre eller forbedre i Målselv kommune:

1. **Etablere barn- og ungdommens kommunestyre.**
2. **Utarbeide Handlingsplan mot vold i nære relasjoner.**
3. **Kartleggingsarbeidet "Leik og lyst" gjennomføres i hele kommunene.**
4. **Etablere ungdomsklubb**.
5. **Fortsette tverrfaglig og tverrenhetlig samarbeid for barn og unges beste i Målselv kommune.**